

Ἀγαπητοὶ Κερκυραῖοι!

Δύναμαι ν' ἀποκαλέσω ὑμᾶς ἀγαπητοὺς Κερκυραίους, διότι καὶ ἰδιώτης νῦν πρὸς ἰδιώτας γράφω, καὶ ἐκφράζω οὕτω τὸ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην κυριώτερον τῆς καρδίας μου αἶσθημα.

Ἀγαπητοὶ Κερκυραῖοι!

Ἐν μέσῳ δυσχερῶν περιστάσεων καὶ χαλεπῶν καιρῶν ἔζησα παρ' ὑμῖν ἐπὶ βραχὺν μὲν διδακτικώτατον δὲ δι' ἐμὲ χρόνον. Εἰσελθὼν καὶ εἰς τὴν ἀπόκεντρον καὶ πενιχρὰν τοῦ πτωχοτάτου τῶν χωρικῶν καλύβην, καὶ εἰς τὰ τῶν περιφανῶν ὑμῶν μέγαρα, καὶ εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ χειροτέχνου, τοῦ ἐν ἰδρώτι τοῦ προσώπου αὐτοῦ πορίζομένου τὸν ἄρτον τῶν τέκνων του, εἶδα τὰς ἀρετὰς ὑμῶν, διέκρινα τὰς ἐλλείψεις σας, καὶ μετὰ θρησκευτικῆς ὄντως πεποιθήσεως οἰωνίζομαι τῇ Κερκύρᾳ εὐτυχέστατον μέλλον. Ἡ μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος ἐνωσις ἥνοιξε τὰς πύλας τῆς ἐλευθέρου καὶ ἀληθοῦς προόδου.

Ἐγνώρισα καὶ τὰς ἀνάγκας ὑμῶν. Πλεῖστα παρ' ὑμῖν καλῶς ἔχουσιν, ἀλλὰ καὶ πλεῖστα ὅσα κακῶς κεῖνται καὶ ταχεῖας χρῆζουσι θεραπείας. Ἄν τὰ πρῶτα διετηροῦντο ἄθικτα καὶ ἀνεπηρέαστα ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς καινοτομίας ἢ ἀπὸ τῆς κακῆς ἐρμηνείας τῶν ἀρχῶν τοῦ ἡμετέρου πολιτεύματος, ἂν εἰς τὴν θεραπείαν τῶν δευτέρων προέβαινον οἱ τὰς τύχας ὑμῶν διέποντες μετὰ συνέσεως ἐνταῦτ' καὶ μετὰ θάρρους, μετὰ πεποιθήσεως ἐνταῦτ' καὶ μετ' ὑπομονῆς, ὁ κερκυραῖος λαὸς ἤθελε διέλθῃ ἀνευ κλονισμοῦ τὰς ἐκ τῆς μεταβάσεως ἀπὸ νομοθεσίας εἰς νομοθεσίαν καὶ ἀπὸ τάξεως εἰς ἑτέραν τάξιν πραγμάτων δυσχερείας καὶ ἤθελε κατασταθῇ ἄξιος τῶν πλουσίων δωρημάτων, δι' ὧν ἐπρόϊκισεν ὁ Δημιουργὸς τὴν γῆνιν αὐτοῦ κατοικίαν.

Εἰς τοιοῦτον ἀποτέλεσμα νὰ συντελέσῃ τις εἶνε ἀναντιρρήτως ἔργον ἄξιον πάσης εὐγενοῦς φιλοτιμίας.

Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ταύτῃ ἀνεδέχθην πρὸ δώδεκα μηνῶν τὴν ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ ἡμῶν Ἀνακτοῦ ἐμπιστευθεῖσάν μοι διοίκησιν τῆς χώρας ταύτης.

Ἄλλ' ἐν τῷ διαστήματι τῶν δώδεκα αὐτῶν μηνῶν τί ἐπραξά; Δυστυχῶς οὐδὲν, ἢ σχεδὸν οὐδὲν.

Καὶ μεγάλα μὲν βεβαίως ἐν βραχεῖ χρόνῳ καὶ ἐν μέσῳ τοσούτων δυσχερειῶν δὲν ἠδυνάμην νὰ κατορθώσω· ἤθελον ὁμῶς ἐλαττώσει οὐσιωδῶς τὰ δωρεὰν παραιοφύσαντα κακὰ, ἤθελον ἀπομακρύνει ἐν μέρει τὰ δίκαια παράπονα, ἤθελον ἀρχίσει ἐν πολλοῖς τὸ ἔργον τῆς βελτιώσεως καὶ οὕτω φιμώσει τὰ στόματα τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος, ἂν ἄλλως εἶχον τὰ πράγματα.

Ἐν τῷ βίῳ τῶν ἐθνῶν εἰς οὐδὲν λογίζονται αἱ ἡμέραι καὶ οἱ μῆνες· ἀλλὰ ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἀναλαβόντος τὴν εὐθύνην δημοσίου λειτουργήματος δώδεκα μῆνες εἰσὶ σπουδαῖον χρονικὸν διάστημα. Ἀπώλεσα ἄρα ἐγὼ πολύτιμον χρόνον, καθ' ὃν ὤφειλον καὶ ἠδυνάμην νὰ ὠφελήσω τὴν νῆσον ταύτην, ἂν ἄλλως εἶχον τὰ πράγματα.

Ἄλλ' ἀπολέσας πολύτιμον χρόνον οὐδόλως συναπώλεσα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ κατασταθῇ ὠφέλιμος ὑμῖν· τούναντίον μάλιστα καὶ ἡ ἐπιθυμία αὕτη ἠῤῥησε διὰ τῆς ἐκ τοῦ πλησίον ἐκτιμήσεως τῶν ἀρετῶν ὑμῶν, καὶ ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς κατέστη εὐχερεστέρα διὰ τῆς πείρας, ἣν ἔλαβον τῶν πραγμάτων καὶ τῶν προσώπων καὶ διὰ τῆς συμπαθείας, ἥς ἔτυχον παρ' ὑμῶν.

Πῶς λοιπὸν, ἐνῷ τοιαύτην ἔχω πεποιθήσιν περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Κερκύρας, ἐνῷ τοσαύτην ἀποδίδωμι ἄξιαν εἰς τὸ κατὰ τὴν παρούσαν μεταβατικὴν ἐποχὴν ἔργον τῆς διοικήσεως, ἐνῷ μεγάλην ἔχω ἐπιθυμίαν νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς τὴν ἐκδηλωθεῖσάν μοι συμπάθειαν τοῦ κερκυραϊκοῦ λαοῦ, ἀπεφάσισα νὰ παραιτηθῶ καὶ ἀναγκάζομαι νῦν ν' ἀφήσω τὴν Κέρκυραν καὶ τὸ ἔργον μου μόνις ἐν σπαργάνοις;

Τινὲς ἤδη εἶπον καὶ θέλουσιν ἐπαναλάβει ὅτι παρητήθην καὶ ἀναχωρῶ διότι φείδομαι κόπου ἢ χρόνου ἢ χρημάτων, ἢ διότι ἠθέλησα νὰ θέσω τὴν θέλησιν τὴν ἐμὴν ὑπεράνω τῆς τῶν κριτῶν μου θελήσεως. Ταῦτα, εἰ καὶ πιθανῶς πιστευθῶσι σήμερον, θέλει διαφεύσει ὁ χρόνος. Ἐγὼ δὲ ὀφείλω νὰ εἶπω εἰς τοὺς θέλοντας νὰ μὲ πιστεύωσι, τοὺς λόγους, ὧν ἕνεκα παρητήθην καὶ νῦν ἀποχαιρετῶ τὴν Κέρκυραν.

Παρητήθην ἐπανειλημμένως καὶ ἀναγκάζομαι σήμερον ν' ἀναχωρήσω, διότι ἐπὶ δώδεκα ἡδὲ μῆνας αἱ πλεῖσται τῶν πρὸς τὴν Κεντρικὴν Κυβέρνησιν προτάσεων καὶ παρατηρήσεών μου, ὅς ἐνόμισα καὶ νομίζω ὠφελίμους καὶ μάλιστα ἀπαραιτήτως ἀναγκαίας τῷ ἐμπιστευθέντι μοι Νομῷ, δὲν ἔγιναν δεκταί. Παρητήθην, διότι ἐζήτησα τὴν μονιμότητα τῶν ὑπαλλήλων ἐν τῷ Νομῷ τούτῳ, προτείνας ὡς φραγμὸν τῆς ἀκαταπαύστου μετακινήσεως καὶ παύσεως τῶν ὑπαλλήλων τὴν διὰ τοῦ Νομάρχου βεβαίωσιν τῆς μὴ ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας ἢ τοῦ ἀκαταλλήλου τῶν δημοσίων λειτουργῶν. Παρητήθην, διότι ἐζήτησα τὴν κυβερνητικὴν ἐνότητα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπουργικῶν διαταγῶν, τῶν ἀφορωσῶν τὴν διοίκησιν τοῦ Νομοῦ, διὰ τῆς συνεννόσεως τῶν ὑποδεεστέρων Ἀρχῶν μετὰ τοῦ κατὰ τὸν Νομὸν ἀντιπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως. Παρητήθην, διότι παρεκάλεσα νὰ ληφθῶσιν ἐγκαίρως τὰ κατάλληλα μέτρα περὶ τῆς οἰκονομικῆς ἡμῶν καταστάσεως, διότι δις ἐναντιώθην ἀνωφελῶς εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῶν εἰσοδημάτων τῆς Κερκύρας καθ' ἣν στιγμὴν μόνις ταῦτα ἐξήρουν πρὸς θεραπείαν τῶν ἀπολύτων αὐτῆς ἀναγκῶν. Παρητήθην, διότι ἐπεζήτησα τὴν διὰ τῆς ἀφομοιώσεως διόρθωσιν τῶν κακῶν, οὐδόλως δὲ ἀνέχομαι τὴν ἐπὶ τῇ προφάσει τῆς ἀφομοιώσεως καταστροφὴν τῶν καλῶν. Παρητήθην, διότι ἐγνωμάτευσα νὰ οἰκοδομήσωμεν ἐνταῦθα πρὶν ἢ καταστρέψωμεν τὰς ὑπαρχούσας οἰκοδομάς. Παρητήθην τέλος, διότι ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀπήτησα κατὰ τὰς περὶ Κερκύρας σκέψεις καὶ ἀποφάσεις τῶν οἱ Κυβερνῶντες νὰ μὴ ἔχωσιν ὑπ' ὅψιν τὰ συνήθως γινόμενα ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἐπαρχίᾳ τοῦ Κράτους, ἀλλὰ ν' ἀναγνωρίσωσι τὴν σπουδαιότητα τοῦ τε παρελθόντος, καὶ τῆς θέσεως, καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ἀδάμαντος τούτου τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς.

Τοιούτων αἰτίων ἕνεκα παραιτηθεὶς καὶ ἀναγκαζόμενος νὰ ἐγκαταλείψω τὸ ἔργον μου ἡμιτελές, ἔχω καθαρὰν τὴν συνείδησιν ὅτι ἐπολιτεύθην ὡς ὀφείλον νὰ πολιτευθῶ ἐν τῇ δημοσίᾳ λειτουργίᾳ τῆς πρώτης ἐν Κερκύρᾳ ἐλληνικῆς Νομαρχίας, καὶ ὅτι οὕτω πολιτευθεὶς παρεσκεύασα ὅπως οὖν ὁμαλωτέραν τὴν ὁδὸν τοῦ διαδόχου μου· πιστεύω δὲ ὅτι ἴσως καὶ μακρὰν τῆς Κερκύρας δὲν θέλει εἶσθαι παντάπασιν ἄγονος ἢ ἀνευ προκαταλήψεως δωδεκάμηνος πειρὰ μου.

Καὶ ὁμῶς δὲν δύναμαι ν' ἀποκρύψω τὴν βαθεῖαν λύπην ἣν αἰσθάνομαι ἀποχωριζόμενος ὑμᾶς, διότι καὶ ἐπεθύμησα καὶ ἤλπισα ν' ἀφήσω παρ' ὑμῖν οὐχὶ διὰ κενῶν ἐλπίδων καὶ προσδοκιῶν, ἀλλὰ δι' ἔργων ὠφελίμων, ἀγαθὴν μνήμην, καὶ νὰ κατασταθῇ ἄξιος τῆς ἀγάπης ὑμῶν.

Ἐν τούτοις, χαίρετε, ἀγαπητοὶ Κερκυραῖοι· ἀναχωρῶν εὖχομαι ὑμῖν ἐκ μέσης ψυχῆς καὶ καρδίας πᾶν ἀγαθόν, πᾶσαν εὐδαιμονίαν· ἰκετεύω δὲ ὑμᾶς ἵνα ἐγκαρτερήσητε ὡς μέχρι τοῦδε τῇ τάξει καὶ τῇ διὰ τῶν νομίμων μέσων διεκδικήσει τῶν δικαίων σας, διότι οὕτω μόνον θέλουσι ταχέως παρέλθῃ τὰ πρόσκαιρα ὑμῶν δεινά.

Ἐν Κερκύρᾳ, τῇ 10ῇ Ἰανουαρίου 1866.

Δ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΑΤΟΣ.
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΩΟΥΡΙΟΥ